

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning:

a. Baggrund for loven:

Siden 1995 har Danmark opfyldt forpligtelsen til at sanktionere overtrædelse af forordninger vedrørende økonomiske forbindelser til tredjelande ved "Lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande ("bemyndigelsesloven").

Bemyndigelsesloven gør det muligt for ministeren ved bekendtgørelser at fastsætte nødvendige forskrifter, indeholdende de nødvendige strafbestemmelser.

Den oprindelige bemyndigelseslov fra 1984 var begrænset til at muliggøre anvendelsen af EF's retsakter på det handelspolitiske område, f.eks. tekstiler og stål. I 1995 vedtog EU imidlertid "Forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af varer med dobbelt anvendelse" (Rådets forordning nr. 3381/94/EF), baseret på artikel 133 i Traktaten. Forordningen, i daglig tale "dual-use forordningen", omhandler eksportkontrol med udførslen af "dual-use produkter", dvs. produkter, som både kan anvendes civilt og militært, og som i de forkerte hænder kan benyttes til udvikling og produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler. Bemyndigelsesloven danner grundlag for anvendelse i dansk ret af forordningen, og med forordningens vedtagelse er lovens anvendelsesområde således blevet udvidet til også at omfatte de særlige handelsrestriktioner, som vedrører eksportkontrol.

b. Indholdet af ændringsforslaget:

Nærværende lovforslag består i en skærpelse af eksportkontrollen med udførslen af dual-use produkter og har til formål at sikre en mere effektiv retshåndhævelse af reglerne om eksportkontrol. Konkret drejer det sig om at sikre, at også groft uagtsomme overtrædelser af artikel 4, stk. 1, i dual-use forordningens opsamlingsbestemmelser, normalt betegnet "catch-all", strafbelægges. Dette gøres ved at udnytte dual-use

forordningens valgfri artikel 4, stk. 5, i dansk ret (jf. nærmere afsnit 2b "EU-retsgrundlaget"). Hidtil har alene forsætlige overtrædelser kunnet straffes.

c. Redaktionelle ændringer:

Når loven alligevel skal revideres, benyttes samtidig lejligheden til at gennemføre mindre redaktionelle ændringer. De gældende henvisninger til retsgrundlagene i EU-retten er blevet ajourført, og de er nu citeret med den aktuelle nummerering af de relevante artikler, som fulgte af Amsterdam-traktaten fra 1997. Samtidig tages højde for EKSF-traktatens udløb den 23. juli 2002, hvorefter kul- og stålsektorerne nu er omfattet af EF-traktaten.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget:

a. Baggrund og formål for eksportkontrol:

Grundlaget for reglerne om eksportkontrol er et uformelt internationalt samarbejde mellem ca. 35 vestligt orienterede lande. På linie med de øvrige EU-medlemsstater deltager Danmark i fire internationale fora for samarbejde om eksportkontrol. Her træffes politiske aftaler om eksportkontrol, ligesom der udveksles vurderinger og erfaringer om sensitive lande og slutbrugere. Samarbejdet er udelukkende politisk bindende, og formålet er at sikre, at produkterne underlagt eksportkontrol ikke sælges til, eller på anden måde falder i hænderne på, personer eller lande, som kan tænkes at misbruge dem og dermed bringe den internationale sikkerhed og stabilitet i fare. De fire internationale eksportkontrolregimer er:

- Wassenaar Arrangementet (WA) omfatter våben og produkter og teknologier med dobbelt anvendelse.
- Australiengruppen (AG) omfatter kemiske og biologiske produkter og produktionsudstyr, der kan anvendes til udvikling og fremstilling af kemiske og biologiske våben.
- Missile Technology Control Regime (MTCR) omfatter produkter og teknologier, der kan anvendes til udvikling og fremstilling af missiler, der kan fremføre masseødelæggelsesvåben.